

- ефективність: використання інтерактивних методів навчання сприятимуть кращому засвоєнню матеріалу та підвищенню мотивації.

З 2016 року наукова бібліотека Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова у межах предмету «Інформаційні ресурси Університету» викладає для студентів курс «Інформаційні ресурси НБ ХНУМГ ім. О. М. Бекетова» через платформу дистанційного навчання Moodle.

Під час проходження курсу студенти навчаються вести самостійний пошук інформації за допомогою традиційного довідково-пошукового апарату бібліотеки (каталогів і картотек) та автоматизованого інформаційного пошуку (за допомогою електронного каталогу, цифрового репозиторію, сайту бібліотеки); освоюють культуру оформлення наукового тексту, вивчають правила належного цитування й оформлення покликань тощо. Також під час занять акцентується на принципах академічної доброчесності, запобіганню проявам шахрайства та плагіату.

Упровадження онлайн-курсів з інформаційної культури в бібліотеках ЗВО є важливим кроком до покращення результативності освітнього процесу в навчальному закладі в умовах дистанційного навчання. Ці курси не лише відкривають доступ до важливих навичок користування бібліотечними ресурсами та інформаційними технологіями, а й активно сприяють зростанню інформаційної грамотності студентів.

Р. Величко

ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ БІБЛІОТЕК ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

R. Velychko

PROJECT ACTIVITIES OF LIBRARIES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS OF UKRAINE

Бібліотеки завжди були серцем освіти та джерелом знань. Проте сучасний вищий освітній ландшафт в Україні і у світі зазнав кардинальних змін. Вимоги стосовно доступу до інформації, навичок інформаційної грамотності та інтерактивного навчання стали вищими. У цьому контексті тема проєктної діяльності бібліотек закладів вищої освіти (ЗВО) України набуває особливої актуальності та важливості.

В епоху Інтернету та масового доступу до інформації бібліотеки ЗВО повинні відповісти на нові виклики. Проєктна діяльність у цих бібліотеках допомагає забезпечити доступ до цифрових ресурсів, створювати електронні колекції та розробляти онлайн-курси, які підтримують навчальний процес. Проєктна діяльність у бібліотеках стимулює розвиток інформаційної грамотності серед здобувачів вищої освіти, викладачів та науковців. Це важливо для ефективного пошуку, вибору й аналізу інформації, що є необхідним для науки та роботи в сучасному інформаційному суспільстві.

Проєктна діяльність сприяє активному навчанню, де здобувачі не лише споживають інформацію, а й активно створюють принципово нові знання через участь у проєктах і дослідженнях.

Зважаючи на ці аспекти, можна висувати — проєктна діяльність бібліотек ЗВО України є необхідною і важливою для розвитку сучасної освіти та науки в Україні. Вона допомагає бібліотекам відповісти на потреби користувачів, підвищити рівень інформаційної грамотності та сприяти науковим дослідженням. Бібліотеки стають

центрами активного навчання й інновацій, що сприяє розвитку сучасної вищої освіти в Україні.

Аналіз сучасних проєктів бібліотек ЗВО є важливою складовою для розуміння того, як бібліотеки в Україні впроваджують проєктну діяльність для підтримки навчання, досліджень і розвитку інформаційної грамотності. Багато бібліотек активно працюють над створенням цифрових архівів, які містять електронні версії рідкісних книг, рукописів, студентських наукових робіт і інших цінних документів. Це забезпечує доступ до унікальних ресурсів для студентів та дослідників.

Деякі бібліотеки активно працюють над ініціативами відкритого доступу до наукових публікацій і досліджень. Вони сприяють публікації наукових праць відкритих для громадськості, забезпечують вільний доступ до знань. Бібліотеки організують навчальні заходи, семінари та курси для студентів і викладачів з питань інформаційної грамотності. Це допомагає користувачам вчитися критично оцінювати джерела інформації та ефективно їх використовувати.

Розвиток проєктної діяльності бібліотек ЗВО в Україні свідчить про їхню готовність адаптуватися до нових викликів та надавати якісні бібліотечні послуги для студентів, викладачів, дослідників. Бібліотеки стають активними центрами знань і розвитку, що сприяє підвищенню якості вищої освіти в Україні.

Н. Тюркеджи

АСИСТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ РОЗШИРЕННЯ ДОСТУПНОСТІ БІБЛІОТЕЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ

N. Tiurkedzhy

ASSISTIVE TECHNOLOGIES FOR EXPANDING LIBRARY SERVICES ACCESSIBILITY

У сучасному світі інклюзія та доступність стали вкрай важливими аспектами суспільної рівності. Бібліотеки виступають агентами змін у створенні інклюзивного суспільства. Вони мають не тільки забезпечувати доступ до інформації та знань, а й активно сприяти толерантному ставленню до людей з інвалідністю та соціальній різноманітності загалом. Асистивні технології відкривають безмежні можливості для полегшення доступу до бібліотечних ресурсів для людей з різноманітними особливими потребами. Інформація про ці технології та їхню доступність є важливою для бібліотек та їхніх користувачів.

Асистивні (або адаптивні) технології — електронні, програмні, механічні, оптичні рішення, які дозволяють людям з певними обмеженнями жити, повноцінно та незалежно. Наприклад, люди з порушеннями зору можуть прослуховувати текст на екрані комп'ютера, збільшувати розмір тексту для самостійного читання. Такі технології дозволяють вводити дані без використання миші чи клавіатури, а також надають можливість переглядати вказівки комп'ютера для тих, хто фізично не може слухати їх.

Важливо відзначити, що пакети програм Microsoft Windows та програми Vista містять функції доступності, які можуть допомогти людям з інвалідністю використовувати комп'ютери. Однією з таких можливостей є Sound Sentry, яка допомагає людям з порушеннями слуху бачити аудіосигнали комп'ютера. Sticky Keys дозволяє вводити команди за допомогою окремих клавіш, таких як Ctrl-Alt-Delete, що корисно для людей з обмеженою координацією рухів. Користувачі